

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość –
III etap edukacyjny – szkoły ponadpodstawowe:
HISTORIA

Województwo dolnośląskie –
Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Polkowicach

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Polkowicach

Koncepcja pakietu:

Czas edukacji zdalnej zmusił nauczycieli szkół ponadpodstawowych do zmiany dotychczasowej organizacji pracy i stworzenia całkowicie odmiennej formuły prowadzenia zajęć lekcyjnych – opartych na zupełnie nowych i nieznanymi im wcześniej technikach pracy zdalnej w formule lekcji on-line. Dla licznych nauczycieli oznaczało to często bardzo bolesne wyjście z dotychczasowej „strefy komfortu”, kojarzonej z tradycyjną lekcją w klasie szkolnej, prowadzoną z udziałem zespołów uczniowskich. Nowa formuła wiązała się z dyskomfortem spowodowanym koniecznością zapoznania się z zupełnie nowymi narzędziami pracy, jak i z całkowicie odmiennymi zasadami kontaktów z uczniami oraz z ich opiekunami prawnymi. Szybko okazało się, że warunki pracy w formule zajęć on-line wymuszają stosowanie zupełnie nowych metod nauczania i to na niespotykaną dotąd skalę. Zajęcia w sieci wiążą się z koniecznością wielogodzinnego przebywania ucznia przed ekranem monitora, co z racji swojego charakteru, automatycznie tworzy liczne bariery komunikacyjne i co siłą rzeczy wymusza na nauczycielach zastosowanie zupełnie nowych sposobów prowadzenia zajęć lekcyjnych, często całkowicie odmiennych od stosowanych dotąd metod narracyjnych. Zajęcia on-line intensyfikują znacząco tempo pracy, wymuszają różnorodność wykorzystywanych formuł przekazu treści, zwiększają znacząco aktywność udziałową w lekcji zarówno nauczyciela, jak i ucznia. Konieczność wielu godzin pracy w formule zajęć w sieci wymusza na nauczycielach wzmocnienie przekazu treści lekcyjnych, co z kolei prowadzi do zwiększenia tempa prowadzonych zajęć i co w zamierzeniu ma skutkować uniknięciem znużenia oraz utrzymaniem uwagi ucznia, którego zaangażowania nie można podczas zajęć on-line dyscyplinować tradycyjnymi metodami. Stąd konieczność wielowątkowej narracji przekazu, wymuszenia dzielenia jej na krótkie w formie i treści, kilkuminutowe fragmenty, co wiąże się ze zmienną stosowanych form metodycznych. Wszystko to ma na celu intensyfikację skupienia uwagi ucznia i zwiększenia jego osobistego udziału, a także zaangażowania go w wykonywanie zadań realizowanych podczas lekcji. Zajęcia on-line zmuszają nauczycieli do innowacji. Ich treść opiera się na krótkich narracjach tematycznych, kilkuminutowych fragmentach filmów, licznych ikonografiach, zestawieniach statystycznych, analizach tekstów oraz map, a także krótkich w formie zadaniach indywidualnych. Zastosowanie wymienionych narzędzi dydaktycznych przez nauczycieli, przy znacznym zwiększeniu tempa ich pracy i formuły przekazywanych treści, pozwala na skuteczne edukowanie uczniów, pomimo dyskomfortu polegającego na braku bezpośredniego kontaktu z nimi. Można pokusić się o stwierdzenie, że powyższa sytuacja, związana z formułą nauczania w sieci, jest nieporównywalnie bardziej niekomfortowa dla nauczycieli niż dla uczniów nawykłych od wczesnego dzieciństwa do funkcjonowania w wirtualnym świecie i do stosowania narzędzi elektronicznych w kontaktach interpersonalnych. Zamieszczone poniżej scenariusze lekcji stanowią propozycję wykorzystania zawartych w nich treści podczas zajęć z uczniami, jako

zmodernizowanych narzędzi pracy nauczycieli, a zastosowane w nich formuły nauczania mogą posłużyć do zbudowania nowej przestrzeni pracy z uczniami.

Autorzy tego pakietu są czynnymi nauczycielami – praktykami i sami zmierzyli się z dnia na dzień z koniecznością nauczania zdalnego. Poniżej zamieszczone scenariusze są efektem ich przygotowania się do bieżącej pracy dydaktycznej w szkole w czasie pandemii.

Opracowali:
Grzegorz Kochman
Małgorzata Majewska-Greń

SCENARIUSZ 1 (Z 5)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy III szkoły ponadpodstawowej, I semestr, liceum ogólnokształcące i technikum, zakres podstawowy

ZAJĘCIA PROWADZONE PRZEZ nauczyciela historii

TEMAT: Główne nurty polityczne i kulturowe w Europie w I połowie XIX w.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Uczeń:

- porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej,
- analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne,
- ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych,
- dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego,
- rozwija myślenie historyczne oraz wrażliwość moralną i estetyczną,
- kształtuje zdolności samodzielnego poszukiwania wiedzy i korzystania z różnorodnych źródeł.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Uczeń:

- zapoznaje się z okolicznościami narodzin tzw. kwestii narodowej w Europie,
- poznaje główne nurty polityczne w Europie z I połowy XIX w. – konserwatyzm, liberalizm, ruchy demokratyczne i socjalistyczne,
- poznaje nowe zjawiska kultury europejskiej z I połowy XIX w (romantyzm i malarstwo romantyczne).

METODY PRACY:

- techniki multimedialne,
- wykład z elementami pogadanki,
- praca z infografikami,
- praca z tekstem źródłowym.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer,
- MS Teams,
- program Power Point,
- multimedia – filmy edukacyjne.

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut (w tym ok. 8 minut pracy własnej ucznia).

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Powitanie uczniów i czynności administracyjne (ok. 4 minut).

Część 2. Utrwalenie wiadomości – uczniowie odpowiadają na pytania zadawane przez nauczyciela odnoszące się do poprzednich tematów (ok. 5 minut).

Część 3. Nauczyciel wprowadza nowy temat, informując uczniów o jego zakresie problemowym (ok. 1 minuty).

Część 4. Nauczyciel omawia zagadnienia dotyczące tzw. problematyki narodzin nowoczesnej świadomości narodowej, korzystając z przygotowanej wcześniej prezentacji multimedialnej, stworzonej w programie Power Point (ok. 3 minut).

Część 5. Nauczyciel wyświetla krótki film z multibooka na temat liberalizmu dotyczący poglądów jednego z głównych przedstawicieli tego kierunku – Benjamina Constanta, po zakończeniu filmu nauczyciel pyta uczniów o zasady liberalizmu, a jeśli zajdzie taka potrzeba, uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok. 6 minut).

Część 6. Nauczyciel omawia zagadnienia dotyczące ideologii socjalizmu i komunizmu korzystając z przygotowanej wcześniej prezentacji multimedialnej w programie Power Point; w jej ramach przedstawia slajdy zawierające treści wskazanych ideologii oraz krótkie biografie Roberta Owena, Henriego Saint-Simona, Karola Marksa oraz Fryderyka Engelsa (ok. 6 minut).

Część 7. Nauczyciel wyświetla krótki film z multibooka na temat konserwatyzmu dotyczący poglądów jednego z głównych przedstawicieli tego kierunku – Edmunda Burkego, po zakończeniu filmu pyta uczniów o zasady tej ideologii, a jeśli zajdzie taka potrzeba, uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok. 4 minut).

Część 8. Nauczyciel poleca uczniom przeczytać tekst źródłowy umieszczony w podręczniku na temat romantyzmu, następnie odpytuje uczniów z zasad romantyzmu i cech charakterystycznych dla tego kierunku w sztuce (ok. 6 minut).

Część 9. Nauczyciel omawia malarstwo okresu romantyzmu, wykorzystując przykłady malarstwa romantycznego, akcentując cechy charakterystyczne dla tego nurtu sztuki na podstawie ilustracji z podręcznika, multibooka lub z ikonografik zawartych w przygotowanej wcześniej w programie Power Point prezentacji multimedialnej (ok. 5 minut).

Część 10. W ramach ewaluacji przeprowadzonych zajęć uczniowie odpowiadają na zadawane przez nauczyciela pytania odnoszące się do dwóch ilustracji zamieszczonych w multibooku. Jedna z nich to żart rysunkowy z epoki odnoszący się do ideologii liberalnej i konserwatywnej, drugi dotyczy malarstwa romantycznego. Jeśli zajdzie taka potrzeba, nauczyciel uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok.5 minut).

BIBLIOGRAFIA:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30.01.2018 r. w sprawie podstawy programowej dla liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467, z 2020 r. poz. 1248 oraz z 2021 r. poz. 1537).

ZAŁĄCZNIKI:

1. Multibook. Historia zakres podstawowy. Klasa 3. Podręcznik liceum i technikum. Zakres podstawowy. WSIP. Filmy ze strony 24.
2. Multibook. Historia zakres podstawowy. Klasa 3. Podręcznik liceum i technikum. Zakres podstawowy. WSIP. Karykatura ze strony 27.
3. Multibook. Historia zakres podstawowy. Klasa 3. Podręcznik liceum i technikum. Zakres podstawowy. WSIP. Ilustracje ze strony 28.
4. Podręcznik liceum i technikum. Klasa 3. Zakres podstawowy. WSIP. Teksty źródłowe ze strony 27-28.
5. Podręcznik liceum i technikum. Klasa 3. Zakres podstawowy. WSIP. Ilustracje ze stron 28-29.
6. Obrazy do prezentacji w Power Point wg wyboru i uznania nauczyciela.

Opracował: Grzegorz Kochman

SCENARIUSZ 2 (Z 5)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy I szkoły ponadpodstawowej, I semestr, liceum ogólnokształcące i technikum, zakres podstawowy

ZAJĘCIA PROWADZONE PRZEZ nauczyciela historii

TEMAT: Kultura i osiągnięcia starożytnych Rzymian

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Nauczyciel:

- przedstawi najważniejsze osiągnięcia cywilizacji rzymskiej,
- wyjaśni rolę term i akweduktów w życiu starożytnych Rzymian.

Uczeń:

- zrozumie znaczenie sieci drogowej w starożytnym Rzymie dla rozwoju jego gospodarki,
- pozna budowle rzymskie istniejące do dziś.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Uczeń:

- oceni wkład Rzymu do dorobku cywilizacyjnego współczesnej Europy,
- porówna i oceni dorobek starożytnych Greków i Rzymian.

METODY PRACY:

- techniki multimedialne,
- wykład z elementami pogadanki,
- praca z infografikami.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer,
- MS Teams,
- program Power Point.

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut (w tym ok. 30 minut pracy własnej ucznia).

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Powitanie uczniów i czynności administracyjne (ok. 4 minut).

Część 2. Nauczyciel wprowadza nowy temat, informując uczniów o jego zakresie problemowym (ok. 1 minuty).

Część 3. Trzyosobowy zespół uczniów omawia treści dotyczące najważniejszych osiągnięć cywilizacji rzymskiej w obszarach: architektury i budownictwa, w oparciu o przygotowaną wcześniej prezentację w programie Power Point, (wskazana trzyosobowa grupa została dobrana przez nauczyciela dwa tygodnie wcześniej przed odbywającą się lekcją, a uczniowie omawiający wskazane zagadnienia zostali przez nauczyciela dokładnie poinstruowani o obszarach tematycznych, o konieczności stosowania i wyjaśniania odpowiednich definicji i terminów oraz o zasadach konstruowania, omawiania i oceniania prezentacji (ok. 15 minut).

Część 4. Nauczyciel ocenia wystąpienie uczniów, omawiając jego szczegóły, w swojej ocenie odnosi się do zawartości merytorycznej omówionej prezentacji, do doboru i jakości umieszczonych w niej treści i materiałów ikonograficznych, do poprawności językowej i narracyjnej, do prawidłowości wykorzystanych terminów i definicji, ocenia także poziom zaangażowania poszczególnych członków zespołu uczniowskiego, ocenę opiera na kryteriach uzgodnionych wcześniej z uczniami (ok. 5 minut).

Część 5. Kolejny trzyosobowy zespół uczniów omawia treści dotyczące najważniejszych osiągnięć cywilizacji rzymskiej w obszarach: prawa, filozofii i literatury, wykorzystując przygotowaną wcześniej prezentację w programie Power Point, (wskazana trzyosobowa grupa także została dobrana przez nauczyciela na dwa tygodnie przed odbywającą się lekcją, a uczniowie omawiający wskazane zagadnienia zostali przez niego szczegółowo poinformowani o problematyce tematycznej, oraz o konieczności wykorzystania i wyjaśniania właściwych definicji i terminów, a także o zasadach konstruowania i omawiania prezentacji (ok. 15 minut).

Część 6. Nauczyciel po zakończeniu przedstawiania prezentacji przez uczniów ocenia ich wystąpienie omawiając jego szczegóły, w swojej ocenie odnosi się do zawartości merytorycznej uczniowskiej prezentacji, do doboru i jakości zamieszczonych w niej treści i ikonografik, ocenia poprawność językową i narracyjną, prawidłowość wykorzystanych terminów i definicji oraz poziom zaangażowania poszczególnych członków zespołu uczniowskiego, ocenę ponownie opiera na kryteriach uzgodnionych wcześniej z uczniami (ok. 5 minut).

BIBLIOGRAFIA:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30.01.2018 r. w sprawie podstawy programowej dla liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467, z 2020 r. poz. 1248 oraz z 2021 r. poz. 1537).

Załączniki:

1. Obrazy do prezentacji w Power Point wg wyboru i uznania uczniów, wybrane na podstawie wskazówek nauczyciela.

Opracował: Grzegorz Kochman

SCENARIUSZ 3 (Z 5)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy I szkoły ponadpodstawowej, szkoła branżowa, II semestr, zakres podstawowy

ZAJĘCIA PROWADZONE PRZEZ nauczyciela historii

TEMAT: Rzeczpospolita za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Konstytucja 3 maja

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Nauczyciel:

- zadba o uporządkowanie wiedzy uczniów na temat Rzeczypospolitej za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz znaczenia Konstytucji 3 maja 1791 roku.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Uczeń:

- pozna pojęcia: drugi **rozbiór Polski**, sejm rozbiorowy, bojkot, insurekcja kościuszkowska, **kosynierzy uniwersał połaniecki**, **rzeź Pragi**, **trzeci rozbiór Polski**, **Collegium Nobilium**, **Biblioteka Załuskich**, **Teatr Narodowy**, „**Monitor**”, **zakon pijarów**, **szkoły główne**, **obiady czwartkowe**, **Łazienki Królewskie (Pałac na Wodzie w Warszawie)**,
- wymieni, jakie terytoria Rzeczypospolitej zajęły mocarstwa rozbiorowe w wyniku II i III rozbioru,
- omówi przebieg insurekcji kościuszkowskiej.

METODY PRACY:

- techniki multimedialne,
- wykład z elementami pogadanki,
- praca z infografikami,
- praca z tekstem źródłowym.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer,
- MS Teams,
- program Power Point,

- multibook.

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut (w tym ok. 6 minut pracy własnej ucznia).

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Powitanie uczniów i czynności administracyjne (ok. 4 minut).

Część 2. Utrwalenie wiadomości – uczniowie odpowiadają na pytania zadawane przez nauczyciela odnoszące się do poprzednich tematów (ok. 5 minut).

Część 3. Nauczyciel wprowadza nowy temat, informując uczniów o jego zakresie problemowym (ok. 1 minuty),

Część 4. Nauczyciel, w oparciu o metodę krótkiego wykładu, wyjaśnia uczniom z jakich powodów Polacy przygotowywali się do powstania, oraz w jaki sposób i dlaczego Tadeusz Kościuszko, zabiegał o pozyskanie poparcia chłopstwa do idei insurekcji. Podczas krótkiej prelekcji nauczyciel wyjaśnia uczniom znaczenie nieznanych im definicji (ok. 6 minut).

Część 5. Nauczyciel, w oparciu o analizę map i ikonografii, z przygotowanej wcześniej w programie Power Point prezentacji (lub map oraz ilustracji z platformy ZPE), omawia w formule pogadanki, przebieg insurekcji kościuszkowskiej, akcentując jej najistotniejsze elementy, a jeśli zajdzie taka potrzeba, uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok 8 minut).

Część 6. Nauczyciel odtwarza uczniom krótki filmik na temat biografii Tadeusza Kościuszki (trwający ok. 3 minut).

Część 7. Nauczyciel poleca uczniom przeczytać w podręczniku fragment tekstu, dotyczącego obszarów utraconych przez Rzeczpospolitą w wyniku II i III rozbioru na rzecz mocarstw rozbiorowych, następnie prosi wskazanych uczniów, aby pokazali na mapie utracone terytoria i aby określili, przez które z ościennych mocarstw zostały one zajęte, jeśli zajdzie taka potrzeba, uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok. 10 minut).

Część 8. W ramach ewaluacji przeprowadzonych zajęć, uczniowie odpowiadają na stawiane przez nauczyciela pytania o przyczyny upadku Rzeczpospolitej, postać Tadeusza Kościuszki oraz o przyczyny klęski insurekcji kościuszkowskiej. Nauczyciel poleca uczniom uzasadnić odpowiedzi poprzez wskazywanie właściwych argumentów. Jeśli zajdzie taka potrzeba, nauczyciel uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok. 8 minut).

BIBLIOGRAFIA:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30.01.2018 r. w sprawie podstawy programowej dla liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467, z 2020 r. poz. 1248 oraz z 2021 r. poz. 1537).

ZAŁĄCZNIKI:

1. Fragmenty z filmu „Powstanie kościuszkowskie” – https://www.youtube.com/watch?v=bg6Ev_ekXXo dostępny online (dostęp: 31.11.2021).
2. Mapa powstania kościuszkowskiego, Zintegrowana Platforma Edukacyjna – <https://zpe.gov.pl/a/powstanie-kościuszkowskie/Dvk6GhtFR> dostępny online (dostęp: 31.11.2021).
3. Fragmenty z filmu „Tadeusz Kościuszko – życiorys” – <https://www.youtube.com/watch?v=ZvePL8NAaRE> dostępny online (dostęp: 31.11.2021).
4. Mapa Rozbiory Polski, Zintegrowana Platforma Edukacyjna – <https://zpe.gov.pl/a/upadek-rzeczypospolitej-obojsa-narodow/DbVINcjoX> dostępny online (dostęp: 31.11.2021).
5. Podręcznik do szkół branżowych pierwszego stopnia – wg wyboru nauczyciela
6. Obrazy do prezentacji w Power Point wg wyboru i uznania nauczyciela.

Opracował: Grzegorz Kochman

SCENARIUSZ 4 (Z 5)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy II szkoły ponadpodstawowej, I semestr, liceum ogólnokształcące i technikum, zakres podstawowy,

ZAJĘCIA PROWADZONE PRZEZ nauczyciela historii

TEMAT: Reformacja w Europie

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Nauczyciel:

- dba o uporządkowanie wiedzy uczniów na temat instytucji Kościoła na przełomie XV i XVI w., przyczyn ruchów reformacyjnych w Europie, przebiegu reformacji, jej skutków i zasięgu terytorialnego.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Uczeń:

- pozna pojęcia: nepotyzm, celibat, sprzedaż odpustów, protestantyzm, reformacja, luteranizm, kalwinizm, anglikanizm,
- wymieni przyczyny reformacji i jej główne założenia,
- omówi skutki religijne, społeczne, polityczne i gospodarcze reformacji oraz wskazuje na mapie jej zasięg terytorialny.

METODY PRACY:

- techniki multimedialne,
- wykład z elementami pogadanki,
- praca z infografikami,
- praca z tekstem źródłowym,
- praca z mapą,
- praca własna uczniów.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer,
- podręczniki,
- MS Teams,

- program Power Point,
- multibook.

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut (w tym ok. 12 minut pracy własnej ucznia).

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Powitanie uczniów i czynności administracyjne (ok. 4 minut).

Część 2. Utrwalenie wiadomości – uczniowie odpowiadają na pytania zadawane przez nauczyciela odnoszące się do poprzednich tematów (ok. 3 minut).

Część 3. Nauczyciel wprowadza nowy temat, informując uczniów o jego zakresie problemowym (ok. 1 minuty).

Część 4. Nauczyciel, w oparciu o metodę krótkiego wykładu, wyjaśnia uczniom przyczyny kryzysu instytucji kościoła w Europie na przełomie XV i XVI w, omawia także postać Marcina Lutera. Podczas krótkiej prelekcji nauczyciel wyjaśnia uczniom znaczenie nieznanym im definicji (ok. 5 minut).

Część 5. Nauczyciel prosi uczniów, aby w oparciu o teksty z podręcznika lub treści ze stron www, ustalili, jakie były główne założenia tzw. tezy Marcina Lutera. Wskazani uczniowie odpowiadają na pytania nauczyciela. Jeśli zajdzie taka potrzeba, nauczyciel uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok. 7 minut).

Część 6. Praca z tekstem źródłowym, nauczyciel wyświetla uczniom wybrane tezy Marcina Lutera i w oparciu o ich analizę poleca uczniom wskazać, jakie zarzuty postawiono papieżowi. Uczniowie udzielają odpowiedzi, jeśli zajdzie taka potrzeba, nauczyciel uzupełnia i poprawia ich odpowiedzi (ok. 5 minut).

Część 7. Nauczyciel prezentuje uczniom postać Jana Kalwina, następnie poleca uczniom, aby w oparciu o tekst z podręcznika lub treści ze stron www, ustalili główne założenia kalwinizmu. Wskazani uczniowie odpowiadają na pytania nauczyciela. Jeśli zajdzie taka potrzeba, nauczyciel uzupełnia i poprawia ich odpowiedzi (ok. 7 minut).

Część 8. Analiza fotografii, w oparciu o zdjęcia zboru protestanckiego nauczyciel utrwała uczniom wybrane założenia luteranizmu i kalwinizmu (ok. 2 minut).

Część 9. Nauczyciel, stosując metodę krótkiego wykładu, omawia zasady anglikanizmu,

mówi także o wojnach religijnych w Europie oraz o ich skutkach (ok. 3 minut).

Część 10. Analiza mapy. Wykorzystując mapę Europy dotyczącą zmian religijnych w XVI-wiecznej Europie, nauczyciel w formie pogadanki z uczniami ustala zasięg terytorialny reformacji oraz jej charakter społeczny i polityczny, uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok. 3 minut).

Część 11. W ramach ewaluacji przeprowadzonych zajęć uczniowie wypełniają puste miejsca w wyświetlonej przez nauczyciela tabeli. Nauczyciel poleca uczniom uzasadnić odpowiedzi poprzez wskazywanie właściwych argumentów. Jeśli zajdzie taka potrzeba, nauczyciel uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok. 5 minut).

BIBLIOGRAFIA:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30.01.2018 r. w sprawie podstawy programowej dla liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467, z 2020 r. poz. 1248 oraz z 2021 r. poz. 1537).

Załączniki:

1. Multibook. Historia zakres podstawowy. Klasa 2. Podręcznik liceum i technikum. Zakres podstawowy. WSIP. Tekst źródłowy ze strony 36.
2. Mapa Reformacja w Europie, Zintegrowana Platforma Edukacyjna – <https://zpe.gov.pl/a/wielcy-reformatorzy/DYvkhPJgD> dostępny online (dostęp: 31.11.2021).
3. Obrazy do prezentacji w Power Point wg wyboru i uznania nauczyciela.

Opracował: Grzegorz Kochman

SCENARIUSZ 5 (Z 5)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy III szkoły ponadpodstawowej, I semestr, liceum ogólnokształcące i technikum, zakres podstawowy.

ZAJĘCIA PROWADZONE PRZEZ nauczyciela historii

TEMAT: Wojna secesyjna w USA

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Nauczyciel:

- dba o uporządkowanie wiedzy uczniów na temat rozwoju terytorialnego i demograficznego USA w XIX w. oraz na temat przyczyn i skutków wojny secesyjnej.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Uczeń:

- pozna pojęcia: abolicjonizm, niewolnictwo, emigracja, Unia, Konfederacja,
- wymieni etapy rozwoju terytorialnego USA w XIX w.,
- omówi rozwój demograficzny USA w XIX w. oraz przyczyny i skutki wojny secesyjnej w USA.

METODY PRACY:

- techniki multimedialne,
- wykład z elementami pogadanki,
- praca z infografikami,
- praca z tekstem źródłowym,
- praca z mapą,
- praca własna uczniów.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer,
- podręczniki,
- MS Teams,
- program Power Point,

- multibook.

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut (w tym ok. 12 minut pracy własnej ucznia).

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Powitanie uczniów i czynności administracyjne (ok. 4 minut).

Część 2. Utrwalenie wiadomości – uczniowie odpowiadają na pytania zadawane przez nauczyciela odnoszące się do poprzednich tematów (ok. 3 minut).

Część 3. Nauczyciel wprowadza nowy temat, informując uczniów o jego zakresie problemowym (ok. 1 minuty),

Część 4. Nauczyciel, w oparciu o metodę krótkiego wykładu z wykorzystaniem mapy, omawia rozwój terytorialny i demograficzny USA w XIX wieku. Podczas krótkiej prelekcji nauczyciel wyjaśnia uczniom znaczenie nieznanymi im definicji (ok. 5 minut).

Część 5. Nauczyciel prosi uczniów, aby w oparciu o tekst z podręcznika (opcjonalnie z multibooka), ustalili, z jakich rejonów Europy i świata przybywali do USA emigranci, wskazani uczniowie odpowiadają na pytania nauczyciela. Jeśli zajdzie taka potrzeba, nauczyciel uzupełnia i poprawia odpowiedzi uczniów (ok. 7 minut).

Część 6. Praca z tekstem źródłowym, nauczyciel wyświetla uczniom tekst źródłowy z platformy ZPE (polecenie 1), odnoszący się do problemu niewolnictwa w USA. Uczniowie po przeczytaniu tekstu udzielają odpowiedzi, jeśli zajdzie taka potrzeba nauczyciel uzupełnia i poprawia ich odpowiedzi (czas ok. 7 minut),

Część 7. Nauczyciel omawia przyczyny napięć pomiędzy południem a północą USA, następnie poleca uczniom, aby w oparciu o tekst z podręcznika, ustalili kim był Abraham Lincoln oraz aby opracowali definicję abolicjonizmu. Wskazani uczniowie odpowiadają na pytania nauczyciela, jeśli zajdzie taka potrzeba nauczyciel uzupełnia i poprawia ich odpowiedzi (ok. 7 minut).

Część 8. Na podstawie mapy wojny secesyjnej z platformy ZPE (lub wariantowo prezentacji w Power Point), nauczyciel omawia przebieg wojny oraz jej skutki, podczas prelekcji stosując odpowiednią terminologię (ok. 5 minut).

Część 9. W ramach ewaluacji przeprowadzonych zajęć, uczniowie wykonują ćwiczenie nr 4 ze strony ZPE (ok. 5 minut).

BIBLIOGRAFIA:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30.01.2018 r. w sprawie podstawy

programowej dla liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467, z 2020 r. poz. 1248 oraz z 2021 r. poz. 1537).

Załączniki:

1. Mapa „Rozwój terytorialny USA”, Zintegrowana Platforma Edukacyjna – <https://zpe.gov.pl/a/porachunki-wojna-secesyjna/DXfYHX8Kv> dostępny online (dostęp: 31.11.2021).
2. Multibook. Historia zakres podstawowy. Klasa 3. Podręcznik liceum i technikum. WSIP. Tekst źródłowy ze strony 131-132.
3. Podręcznik. Historia zakres podstawowy. Klasa 3. Podręcznik liceum i technikum. WSIP. Tekst źródłowy ze strony 131-132.
4. Polecenie 1, Zintegrowana Platforma Edukacyjna – <https://zpe.gov.pl/a/porachunki-wojna-secesyjna/DXfYHX8Kv> dostępny online (dostęp: 31.11.2021).
5. Podręcznik. Historia zakres podstawowy. Klasa 3. Podręcznik liceum i technikum. WSIP. Tekst źródłowy ze strony 133.
6. Mapa „Wojna secesyjna w USA”, Zintegrowana Platforma Edukacyjna – <https://zpe.gov.pl/a/porachunki-wojna-secesyjna/DXfYHX8Kv> dostępny online (dostęp: 31.11.2021).
7. Ćwiczenie 4, Zintegrowana Platforma Edukacyjna – <https://zpe.gov.pl/a/porachunki-wojna-secesyjna/DXfYHX8Kv> dostępny online (dostęp: 31.11.2021).
8. Obrazy do prezentacji w Power Point wg wyboru i uznania nauczyciela.

Opracował: Grzegorz Kochman